

Evaluatie Meten en Wegen in combinatie met Beweeg Wijs / Fitklasse

In opdracht van afdeling JGZ -
GGD NOG

Juli 2016

Evaluatie JGZ pilot 1B

Geerke Duijzer, onderzoeker (epidemioloog)

Sofieke van Oord-Jansen, onderzoeker (epidemioloog)

Cobi Izeboud, onderzoeker (functionaris gezondheidsbevordering)

Noord- en Oost-Gelderland

Evaluatiebureau
Publieke
Gezondheid

Voorwoord

GGD Noord- en Oost-Gelderland is in 2016 gestart met de pilot 'Meten en wegen in combinatie met Beweeg Wijs/Fitklasse'. Binnen deze pilot is het meten en wegen gekoppeld aan de speciale gymlessen van twee projecten die al in de regio Achterhoek werden uitgevoerd, namelijk Beweeg Wijs en Fitklasse. Het doel hiervan is het vinden van een betere manier voor meten en wegen; tevreden kinderen, ouders, scholen en GGD-medewerkers; het verminderen van het stigma rondom overgewicht; en meer gericht een vervolgactie kunnen doen omdat er een koppeling met een speciale gymles is.

Het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid heeft een evaluatie uitgevoerd om het bereik en de ervaringen van kinderen, ouders, scholen, GGD-medewerkers en coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse in kaart te brengen. Voor deze evaluatie zijn observaties tijdens de speciale gymlessen gedaan, vragenlijsten bij ouders afgenomen, en interviews met scholen, GGD-medewerkers en coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse gehouden. We willen graag alle deelnemers aan de vragenlijsten en interviews bedanken voor hun medewerking en openheid.

Wij wensen u veel plezier bij het lezen van dit rapport en hopen dat dit rapport mag bijdragen om de jeugdgezondheidszorg verder te verbeteren.

Warnsveld, juli 2016

Geerke Duijzer
Sofieke van Oord-Jansen
Cobi Izeboud

Inhoudsopgave

1	Kort & krachtig	2
1.1	Inleiding	2
1.2	Aanpak evaluatie	2
1.3	Conclusies	2
1.4	Aanbevelingen	3
2	Achtergrond	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Evaluatievragen	5
2.3	Aanpak evaluatie	5
3	Resultaten	7
3.1	Algemene beschrijving gymlessen	7
3.2	Bereik	7
3.3	Beleving	7
3.4	Succes- en verbeterpunten	11
4	Conclusies & aanbevelingen	12
4.1	Conclusies	12
4.2	Aanbevelingen	12
1	Bijlage: Observatieformulier	14
2	Bijlage: Vragenlijst ouders (Beweeg Wijs)	15
3	Bijlage: Itemlijst interview scholen	16
4	Bijlage: Itemlijst interview GGD-medewerkers	17
5	Bijlage: Itemlijst interview coördinatoren	18
6	Bijlage: Brief van Beweeg Wijs voor ouders	19
7	Bijlage: Brief van Fitklasse voor ouders	20

1 Kort & krachtig

1.1 Inleiding

De preventieve gezondheidsonderzoeken bij kinderen worden uitgevoerd door de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Binnen de 22 gemeenten van de regio Noord- en Oost-Gelderland wordt de JGZ uitgevoerd door GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG). Voorheen werd door GGD NOG in groep 7 een Gezondheidsonderzoek (GO) uitgevoerd, waarbij o.a. lengte en gewicht van kinderen werden gemeten. Omdat dit GO in groep 7 in haar oude vorm is afgeschaft, is er geen combinatie meer te maken met meten en wegen. Ook bleek uit eerdere evaluaties dat interne processen bij GGD NOG, die komen kijken bij het meten en wegen, beter kunnen, en dat (over)gewicht een vrij beladen onderwerp is. Bovendien stuitte het meten en wegen vorig jaar op weerstand bij ouders, omdat de communicatie onduidelijk was. Dit alles bood de mogelijkheid om een nieuwe vorm van meten en wegen te bedenken, eventueel gekoppeld aan gezondheidsvoorlichting.

GGD NOG heeft daarom in 2016 een pilot gestart om lengte en gewicht bij kinderen in de leeftijd van 9-10 jaar te meten. Hierbij werd een koppeling gemaakt met twee projecten die al in de regio werden uitgevoerd in het kader van het grotere project 'Achterhoek in Beweging', namelijk Beweeg Wijs en Fitklasse. In deze pilot werd het meten en wegen op een natuurlijke manier (als onderdeel van een circuit) ingebed tijdens een speciale gymles. Het meten en wegen werd gedaan door JGZ-assistenten van GGD NOG. Bij Beweeg Wijs werden de gegevens door de JGZ-assistenten ingevoerd in het registratiesysteem KD+, bij Fitklasse werden de gegevens niet ingevoerd. De pilot is van februari tot en met april 2016 uitgevoerd bij vier basisscholen in de gemeenten Berkelland, Bronckhorst en Lochem. De projectleiding lag in handen van Carolien de Rover (beleidsadviseur, GGD NOG). GGD NOG heeft het Evaluatiebureau gevraagd om deze pilot te evalueren.

De hoofdvragen van deze evaluatie zijn:

1. Hoeveel kinderen worden bereikt met het meten en wegen in combinatie met Beweeg Wijs/Fitklasse?
2. Is de beleving van kinderen positiever dan op de oude manier?
3. Hoe ervaren ouders, scholen, GGD-medewerkers en coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse de communicatie en organisatie?
4. Wat zijn succes- en verbeterpunten?

1.2 Aanpak evaluatie

De respons is gemeten door te registreren hoeveel kinderen zijn gemeten en gewogen tijdens de speciale gymlessen. Door middel van observaties is gekeken hoe de beleving van het meten en wegen was bij kinderen en JGZ-assistenten. Door middel van digitale vragenlijsten is aan ouders van Beweeg Wijs gevraagd hoe zij het meten en wegen en de communicatie daaromheen ervaren hebben. Door middel van interviews is gevraagd hoe scholen (alleen van Beweeg Wijs), JGZ-assistenten en coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse deze pilot ervaren hebben (communicatie en organisatie). Hiervoor zijn interviews gehouden met drie scholen, vier JGZ-assistenten en twee coördinatoren van de projecten. Uit alle observaties, vragenlijsten en interviews zijn ook succes- en verbeterpunten afgeleid.

1.3 Conclusies

Algemene conclusies

De belangrijkste succesfactoren van deze pilot zijn dat het meten en wegen is ingebed in een circuit van andere spelletjes of testen, en daardoor een natuurlijk onderdeel van de speciale gymles vormt. Omdat het meten en wegen spelenderwijs gebeurt, is het laagdrempelig voor kinderen en ligt er geen nadruk op. Ook praten kinderen weinig met elkaar over hun gegevens en veroordelen ze elkaar niet. Scholen hebben weinig last van deze vorm van meten en wegen. De belangrijkste verbeterpunten zijn de communicatie richting ouders, de tijdsdruk bij JGZ-assistenten, de verbinding met KD+ en het registreren van gegevens in KD+ bij Fitklasse. Verder moet er een kanttekening geplaatst worden bij de organisatie van het meten en wegen. Bij deze aanpak ligt de organisatie buiten de GGD, maar in handen van Beweeg Wijs of Stichting Welzijn Lochem (Fitklasse). Dit hoeft niet nadelig te zijn, maar moet wel in overweging genomen worden.

Hoeveel kinderen worden bereikt met het meten en wegen in combinatie met Beweeg Wijs/Fitklasse?

- Op drie pilot-locaties was de opkomst behoorlijk hoog (86-100%), op één locatie was dit lager (77%) doordat veel kinderen ziek waren. In totaal zijn 148 kinderen gemeten en gewogen tijdens een speciale gymles van Beweeg Wijs of Fitklasse.

Is de beleving van kinderen positiever dan op de oude manier?

- Het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles is een speelse en laagdrempelige manier voor kinderen, er ligt geen nadruk op en ze lijken over het algemeen niet gespannen.
- Ook wordt er door kinderen weinig over hun gegevens gepraat en veroordelen ze elkaar niet.
- De vraag of het meten en wegen door kinderen nu als positiever wordt ervaren dan de 'oude manier', kan door deze evaluatie niet worden beantwoord.

Hoe ervaren ouders, scholen, GGD-medewerkers en coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse de communicatie en organisatie?

- Ouders zijn matig tevreden over het meten en wegen. Gemiddeld geven zij het cijfer 6,3 (op een schaal van 1-10) en 17% geeft een onvoldoende.
- Het merendeel van de ouders vindt de informatie duidelijk, al hebben niet alle ouders de brief van tevoren ontvangen.
- De meeste ouders vinden het meten en wegen tijdens een speciale gymles makkelijk en prettig, maar één op de vijf is het daar *niet* mee eens, omdat zij geen terugkoppeling krijgen, zelf al lengte en gewicht in de gaten houden, en ze zich zorgen maken over de nadruk die komt te liggen op gewicht van jonge kinderen.
- Scholen zijn erg positief over de combinatie van een speciale gymles met meten en wegen, omdat ze dan in één keer klaar zijn, kinderen niets van de les missen, en er geen nadruk op het meten en wegen ligt.
- JGZ-assistenten vinden deze vorm van meten en wegen prettig, omdat het spelenderwijs gaat en er geen nadruk op ligt. Wel ervaren ze tijdsdruk en is het vervelend dat de verbinding met KD+ vaak wegvalt. Bij Fitklasse wordt het als een gemis ervaren dat gegevens niet in KD+ geregistreerd worden.
- De samenwerking met de coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse is goed verlopen. De coördinatoren zijn erg positief over de pilot.

1.4 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies is een aantal aanbevelingen gedaan, met name over de communicatie richting ouders en JGZ-assistenten.

2 Achtergrond

2.1 Inleiding

Aanleiding

Zoals vastgesteld in de Wet Publieke Gezondheid, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Sinds 1 januari 2015 is het nieuwe basispakket JGZ van kracht via een aanpassing van het Besluit Publieke Gezondheid. Doel van de JGZ is het bevorderen, beschermen en beveiligen van de gezondheid en de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen van 0-19 jaar, zowel individueel als op populatieniveau. Onder de JGZ vallen o.a. de preventieve gezondheidsonderzoeken en het Rijksvaccinatieprogramma. Binnen de 22 gemeenten van de regio Noord- en Oost-Gelderland wordt de JGZ uitgevoerd door GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG).

Voorheen werd door GGD NOG in groep 7 een Gezondheidsonderzoek (GO) uitgevoerd, waarbij o.a. lengte en gewicht van kinderen werden gemeten. Doel van het meten en wegen is het monitoren van lengte en gewicht van kinderen en afwijkingen van de norm te signaleren. Het onderzoek in groep 7 is in haar oude vorm afgeschaft, dus er is geen combinatie meer te maken met meten en wegen. Uit eerdere evaluaties is gebleken dat interne processen bij GGD NOG, die komen kijken bij het meten en wegen, beter kunnen, en dat (over)gewicht een vrij beladen onderwerp is. Bovendien stuitte het meten en wegen vorig jaar op weerstand bij ouders, omdat de communicatie onduidelijk was. Dit alles bood de mogelijkheid om een nieuwe vorm van meten en wegen te bedenken, eventueel gekoppeld aan gezondheidsvoorlichting.

GGD NOG heeft daarom in 2016 een pilot gestart om lengte en gewicht bij kinderen in de leeftijd van 9-10 jaar te meten. Hierbij werd een koppeling gemaakt met twee projecten die al in de regio werden uitgevoerd, namelijk Beweeg Wijs en Fitklasse. Beweeg Wijs en Fitklasse worden uitgevoerd door gemeenten in de regio Achterhoek in het kader van het grotere project Achterhoek in Beweging. GGD NOG heeft het Evaluatiebureau gevraagd om deze pilot te evalueren. Hierbij gaat het om een procesevaluatie: wat zijn ervaringen met de pilot en wat zijn succes- en verbeterpunten?

Tabel 1. Overzicht van pilot-locaties.

Gemeente	School & Locatie	Datum	Groep	Toelichting*
Berkelland	Klein Borculo, Borculo	14-04-2016	5-6-7 (combi)	BW, speciaal onderwijs
Bronckhorst	Looschool, Zelhem	22-03-2016	4-5 (combi)	BW
	Dorpschool, Vorden	05-04-2016	4-5 (combi) en 6-7 (combi)	BW
Lochem	De Branink, Laren	12-04-2016	5 en 6	F

*BW = Beweeg Wijs, F = Fitklasse

Doelen

In deze pilot is het meten en wegen gecombineerd met een speciale gymles van Beweeg Wijs of Fitklasse. De doelen van deze pilot zijn:

1. Beter manier voor meten en wegen vinden
2. Tevreden kinderen, ouders, scholen en GGD-medewerkers
3. Stigma rondom overgewicht verminderen
4. Meer gericht vervolgactie doen omdat er een koppeling is met een speciale gymles

De pilot

De pilot 'Meten en wegen in combinatie met Beweeg Wijs/Fitklasse' werd van februari tot en met april 2016 uitgevoerd bij vier basisscholen in de gemeenten Berkelland, Bronckhorst en Lochem (Tabel 1). Er is samengewerkt met stichting Beweeg Wijs en Stichting Welzijn Lochem (Fitklasse). De projectleiding lag in handen van Carolien de Rover (beleidsadviseur, GGD NOG).

In deze pilot werd het meten en wegen op een natuurlijke manier (als onderdeel van een circuit) ingebed tijdens een speciale gymles. Het meten en wegen werd gedaan door JGZ-assistenten van GGD NOG. Bij Beweeg Wijs werden de gegevens door de JGZ-assistenten ingevoerd in het registratiesysteem KD+, bij Fitklasse werden de gegevens niet ingevoerd. Hieronder worden de projecten Beweeg Wijs en Fitklasse beschreven.

Beweeg Wijs

Beweeg Wijs is een methode waarbij scholen aan de slag gaan met meer bewegen. Beweeg Wijs brengt kinderen spelenderwijs op het schoolplein in beweging. Het is de bedoeling dat er op school, vóór de lessen, in de pauzes en na de lessen meer gespeeld, dus meer bewogen wordt. Daarbij probeert Beweeg Wijs de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te bevorderen door middel van speciaal aangebrachte kleurenzones op het speelplein. Bij elke kleurenzone horen specifieke activiteiten. Beweeg Wijs is een integrale aanpak waarbij kinderopvang, onderwijs, de wijk en zorgcentra samenwerken (www.beweegwijs.nl). Leef Wijs is een uitbreiding op Beweeg Wijs, waarin ook aandacht aan gezonde voeding wordt besteed. Tijdens een speciale gymles van Beweeg Wijs zijn kinderen door een JGZ-assistente gemeten en gewogen en zijn de gegevens ingevoerd in KD+. Naast het meten en wegen, is ook een motorische test afgenomen door de Beweeg Wijs-docent.

Fitklasse

Fitklasse is een project van Stichting Welzijn Lochem. Hierbij doen kinderen tijdens een speciale gymles verschillende testjes op het gebied van lenigheid, kracht, coördinatie en conditie. Hiervoor wordt de Eurofittest gebruikt. Voor alle testen zijn normeringen bekend voor jongens en meisjes van dezelfde leeftijd. Zo kan bekeken worden hoe fit de kinderen en de klas zijn. De bedoeling is om Fitklasse jaarlijks te herhalen, zodat gericht interventies ontwikkeld kunnen worden. Eén van de testen die zijn gedaan, is het meten en wegen door een JGZ-assistente. De gegevens zijn op een formulier genoteerd, dit wordt door Fitklasse ingenomen en geanalyseerd. De gegevens zijn niet in KD+ ingevoerd.

2.2 Evaluatievragen

Op basis van de gestelde doelen, zijn de volgende evaluatievragen geformuleerd:

1. Hoeveel kinderen worden bereikt met het meten en wegen in combinatie met Beweeg Wijs/Fitklasse?
2. Is de beleving van kinderen positiever dan op de oude manier?
3. Hoe ervaren ouders, scholen, GGD-medewerkers en coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse de communicatie en organisatie?
4. Wat zijn succes- en verbeterpunten?

2.3 Aanpak evaluatie

Algemeen

Door middel van observaties is gekeken hoe het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles is verlopen. Voor deze observaties is een observatieformulier ontwikkeld (Bijlage 1), waarbij specifiek gekeken is naar de beleving van het meten en wegen door de kinderen en JGZ-assistenten. Uit alle observaties, vragenlijsten en interviews (Tabel 2) zijn ook succes- en verbeterpunten afgeleid.

De volgende kanttekeningen moeten hierbij geplaatst worden:

- Er zijn drie observaties bij Beweeg Wijs en één bij Fitklasse gedaan. Op het moment dat het onderzoek startte, waren er al veel gymlessen uitgevoerd en konden dus niet meer meegenomen worden in het onderzoek. Dit betekent dat we te maken hebben met kleine aantallen leerlingen en vaak dezelfde gymdocenten die de speciale gymlessen uitvoerden.
- Om dezelfde reden, waren bij de evaluatie slechts vier JGZ-assistenten (waarvan twee met geringe werkervaring) betrokken. Zij representeren niet per definitie alle JGZ-assistenten van GGD NOG.

Kinderen

Om de beleving van het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles te meten, zijn observaties gedaan tijdens de gymles. Hierbij is gekeken naar hun reactie op het meten en wegen. Ook is in interviews met JGZ-assistenten gevraagd hoe zij denken dat kinderen deze manier van meten en wegen hebben ervaren.

Om het bereik van de pilot te meten, is gekeken naar de opkomst bij het meten en wegen. Dit is nagevraagd bij een JGZ-assistente (stagiaire) van GGD NOG.

Ouders

Om de beleving van het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles te meten, is een digitale vragenlijst (Bijlage 2) afgenomen. Deze is via de school aan ouders verstuurd. Ouders is gevraagd wat ze van het meten en wegen vonden en de communicatie daar omheen. De vragenlijst is alleen bij ouders van scholen met Beweeg Wijs afgenomen (bij school Klein Borculo is dit alleen bij de ouders van groep 5-6 gedaan, dat waren 7 ouders). Bij de ouders van scholen met Fitklasse is geen vragenlijst afgenomen, omdat ouders daar niet zijn geïnformeerd over het meten en wegen door de GGD. Dit komt omdat de GGD, ten tijde van het opstarten van Fitklasse, nog niet was betrokken (de bedoeling is om de GGD volgend jaar wel te vermelden in de brief aan ouders).

Scholen

Om de beleving van het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles te meten, zijn korte telefonische interviews gehouden met scholen. Voor deze interviews zijn itemlijsten (Bijlage 3) gebruikt, hierbij is specifiek gevraagd naar wat ze van de communicatie en organisatie vonden, en of er vragen van ouders kwamen. Alleen de drie scholen van Beweeg Wijs zijn geïnterviewd, de school van Fitklasse zal weinig hebben gemerkt van het meten en wegen en is hier daarom buiten beschouwing gelaten.

GGD-medewerkers

Om de beleving van het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles te meten, zijn observaties gedaan en korte telefonische interviews gehouden met betrokken JGZ-assistenten. Voor deze interviews zijn itemlijsten (Bijlage 4) gebruikt, hierbij is specifiek gevraagd naar wat JGZ-assistenten vonden van het meten en wegen en wat ze van de communicatie vonden.

Coördinatoren Beweeg Wijs en Fitklasse

Om de beleving van het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles te meten, zijn interviews gehouden met de coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse. Voor deze interviews zijn itemlijsten (Bijlage 5) gebruikt, hierbij is specifiek gevraagd naar wat

de coördinatoren vonden van het meten en wegen en naar hoe zij de organisatie en communicatie hebben ervaren.

Tabel 2. Overzicht van interviews met betrokkenen.

Doelgroep	Functie	Opmerking*
Scholen	Leerkracht	BW, Klein Borculo, Borculo
	Leerkracht	BW, Looschool, Zelhem
	Directeur	BW, Dorpsschool, Vorden
GGD-medewerkers	JGZ-assistente	BW
	JGZ-assistente	BW
	Stagiaire JGZ	BW
	JGZ-assistente	F
Coördinatoren	Coördinator Beweeg Wijs	BW
	JOGG regisseur Lochem	F

*BW = Beweeg Wijs, F = Fitklasse

3 Resultaten

3.1 Algemene beschrijving gymlessen

Hier beschrijven we kort hoe de speciale gymlessen zijn verlopen en hoe het meten en wegen daarbinnen plaats vond.

Beweeg Wijs

Ouders zijn vooraf per brief (Bijlage 6) geïnformeerd over het meten en wegen door de GGD en zij mochten hierbij aanwezig zijn indien gewenst. In de brief stond ook vermeld dat er alleen bij bijzonderheden van de lengte en het gewicht, contact opgenomen zou worden met de ouders. Tijdens de speciale gymlessen stelde de Beweeg Wijs docent zichzelf en de JGZ-assistenten voor aan de kinderen en legde kort uit wat de bedoeling was. De gymzaal was in drie vakken verdeeld en kinderen werden in drie groepen ingedeeld. In twee vakken vonden spelletjes plaats en in het derde vak vonden de motoriektest door Beweeg Wijs-docent en het meten en wegen door de JGZ-assistente plaats. De kinderen draaiden steeds een vak door en zo ontstond een circuit, waar het meten en wegen een ingebed en natuurlijk onderdeel van was. Het meten en wegen werd steeds door twee JGZ-assistenten gedaan. De één voerde de metingen uit en noteerde dit op papier, de ander voerde vervolgens de gegevens in KD+ in en beoordeelde ze. Tijdens één Beweeg Wijs gymles voerde de eerste JGZ-assistente de metingen uit en de tweede noteerde het op papier en voerde het dan in KD+ in, dit leek meer tijd te kosten dan wanneer de eerste JGZ-assistente de gegevens meteen zelf op papier noteerde. Het meten en wegen vond twee keer plaats in een hoek van de gymzaal en één keer in een kamertje grenzend aan de gymzaal. Er waren geen ouders aanwezig bij het meten en wegen.

Fitklasse

Bij Fitklasse zijn ouders vooraf per brief (Bijlage 7) geïnformeerd over de testen die tijdens Fitklasse gedaan worden, maar niet over het feit dat lengte en gewicht door GGD NOG gemeten werd. Ouders wisten dus niet dat de GGD hierbij betrokken was. Tijdens de speciale gymlessen stelde de sportcoach van Fitklasse zichzelf voor aan de kinderen en legde kort uit wat de bedoeling was. De gymzaal was in twee zalen verdeeld. Aan de ene kant vond de shuttle test plaats, aan de andere kant vonden acht testjes plaats, waarvan het meten en wegen door de GGD één onderdeel was. De sportcoach legde uit dat het niet ging om een betere of slechtere score, maar om het beste uit jezelf te halen en iedereen is uniek en anders. De kinderen gingen in groepjes van twee of drie aan de slag en rouleerden zelf tussen de testjes. Zo ontstond een circuit waar het meten en wegen een ingebed en natuurlijk onderdeel van was. Het meten en wegen werd door één JGZ-assistente uitgevoerd. Zij noteerde de gegevens op het scoreformulier

en gaf dat weer aan de kinderen mee. De scoreformulieren zijn aan het einde van de les door Fitklasse ingenomen. Later zullen deze door Stichting Welzijn Lochem geanalyseerd worden en de resultaten worden dan aan de school teruggekoppeld. De verzamelde gegevens zijn niet door de JGZ-assistente in KD+ genoteerd, dus de GGD beschikt niet over die gegevens. Het meten en wegen vond plaats in een hoek van de gymzaal.

3.2 Bereik

In totaal waren 167 kinderen gepland voor het meten en wegen op de verschillende pilot-locaties (Tabel 3). Op alle locaties was de opkomst behoorlijk hoog (86-100%). Alleen in Zelhem lag dit wat lager (77%), doordat behoorlijk wat kinderen ziek waren. In totaal zijn 148 kinderen bereikt met het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles.

Tabel 3. Opkomst bij het meten en wegen per pilot-locatie.

Locatie	Aantal gepland	Aantal geweest	Respons (%)
Klein Borculo, Borculo	14	14	100
Looschool, Zelhem	31	24	77
Dorpsschool, Vorden	44	43	98
De Branink, Laren	78	67	86

3.3 Beleving

Kinderen

Uit de observaties bleek dat kinderen enthousiast meededen aan de speciale gymlessen. Over het algemeen leken kinderen niet echt gespannen voor het meten en wegen. Oudere kinderen (groep 6-7) leken over het algemeen iets zelfverzekerder dan jongere kinderen (groep 4-5), al leken oudere kinderen zich ook iets vaker minder op hun gemak te voelen tijdens het meten en wegen. Kinderen van het speciaal onderwijs reageerden niet echt op het meten en wegen, zij kwamen wat onverschillig over. Oudere kinderen (groep 6-7) leken zich iets meer te schamen voor overgewicht dan jongere kinderen. Toch werd er over het algemeen weinig gepraat door kinderen over hun lengte en gewicht. Bij oudere kinderen gebeurde dit wel iets vaker dan bij jongere kinderen. Doordat meten en wegen onderdeel was van een circuit, hoefden kinderen niet één voor één uit de les te worden gehaald. In de interviews gaven JGZ-assistenten aan dat ze denken dat het meten en wegen tijdens een speciale gymles laagdrempeliger is voor kinderen omdat het spelenderwijs gaat. De kinderen zien wat er bij andere kinderen gebeurt en er ligt niet zo de nadruk op.

Ouders

Door middel van een digitale vragenlijst is aan ouders gevraagd hoe zij het meten en wegen in combinatie met de speciale gymles van Beweeg Wijs hebben ervaren. De vragenlijst is aan 82 ouders gestuurd en in totaal hebben 49 ouders (respons van 60%) de vragenlijst ingevuld. Tabel 4 geeft een overzicht van de beleving van ouders.

Gemiddeld geven ouders het cijfer 6,3 (op een schaal van 1-10) aan het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles en 17% geeft een onvoldoende. De meeste ouders gaven aan dat kinderen zelf neutraal waren over het meten en wegen. Twee ouders gaven aan dat hun kind het meten en wegen *niet* plezierig vond. Eén van de ouders noemt hiervoor een reden, namelijk dat het kind het niet prettig vindt als anderen zien hoe zwaar en groot het is.

Ouders hebben via de school een brief gekregen over het meten en wegen van hun kind tijdens de speciale gymles. De meeste ouders vonden de informatie in die brief duidelijk en volledig. Ouders die minder tevreden waren, hadden daarvoor de volgende redenen:

- Ouders hebben de brief niet gekregen (5 ouders) of kunnen zich dit niet herinneren (3 ouders)
- De brief kwam erg laat, pas één dag van tevoren (1 ouder)
- De brief gaf weinig echte informatie om te snappen wat er nu precies ging gebeuren (1 ouder)
- De brief gaf weinig informatie over de wijze van meten: stonden er andere kinderen bij, was het in een aparte ruimte? Kind is namelijk erg onzeker over gewicht (1 ouder)

De meeste ouders vonden het makkelijk en prettig dat kinderen op school tijdens een speciale gymles gemeten en gewogen werden, maar één op de vijf was het daar *niet* mee eens. Ouders noemden hiervoor de volgende redenen:

- Omdat ze zelf de lengte en het gewicht van hun kind in de gaten houden, vinden ze het onnodig (4 ouders)
- Omdat ze bang zijn dat er teveel (negatieve) nadruk op het gewicht komt te liggen, wat mogelijk kan leiden tot onzekerheid of negatief zelfbeeld bij kinderen (4 ouders)
- Omdat ze geen terugkoppeling krijgen van de lengte en het gewicht van hun kind (3 ouders). Eén ouder geeft aan er dan iets aan te kunnen doen als het kind te zwaar is, een andere ouder geeft aan dat gegevens dan in de iGrow-app gezet kunnen worden. Een andere ouder vindt het onprettig dat hij/zij niet weet waar het kind aan onderworpen wordt.
- Omdat de schoolverpleegkundige of –arts dit ook al doet, vinden ze het onnodig (2 ouders)
- Omdat de ouder liever zelf aanwezig is (1 ouder)
- Omdat de ouder het fijn had gevonden van tevoren te weten dat meten en wegen plaats zou vinden (1 ouder)

In deze pilot zijn ouders na afloop niet geïnformeerd over de lengte en het gewicht van hun kinderen, tenzij er bijzonderheden waren. 54% van de ouders vindt dit prima, maar 46% geeft aan altijd de lengte en het gewicht te willen weten, ook als er geen bijzonderheden zijn. Twee ouders gaven aan dat het om hún kinderen gaat en dat ze informatie over hun kind willen bespreken en dan kunnen terugkoppelen met het kind. Ook gaven twee ouders aan te willen weten op basis waarvan conclusies over het kind getrokken worden.

Eén op de vijf ouders zou het *niet* makkelijk of prettig vinden als de GGD in de toekomst altijd de lengte en het gewicht van kinderen meet tijdens een speciale gymles. Redenen die hiervoor genoemd werden, zijn:

- Het ligt eraan hoe vaak dit gaat gebeuren (4 ouders). Twee ouders gaven aan dat één of twee keer per jaar voldoende is, een ander gaf aan dat het niet nodig is om het elk schooljaar te doen. Een andere ouder gaf aan het overbodig te vinden omdat hij/zij het zelf in de gaten houdt.
- Ouders vonden het onprettig dat er geen terugkoppeling van de gegevens is (3 ouders)
- Ouders gaven aan het onprettig te vinden dat kinderen op deze leeftijd al geconfronteerd worden met hun gewicht, het moet geen obsessie voor kinderen worden en ouders blijven ervoor verantwoordelijk (3 ouders)
- Ouders gaven aan dat ze zelf de lengte en het gewicht van hun kinderen in de gaten houden (2 ouders)
- Het wordt ook al door de verpleegkundige gedaan, dus het is overbodig (1 ouder)
- Ouder wil het van tevoren weten en dat het alleen gebeurt als er in elk geval twee personen aanwezig zijn (1 ouder)

Scholen

Scholen zijn via Beweeg Wijs geïnformeerd over het meten en wegen door de GGD. Ze vonden het goed georganiseerd en duidelijk. Scholen hadden niet veel werk aan het meten en wegen, omdat het tijdens een reguliere gymles plaats vond. Scholen hebben ouders per brief geïnformeerd over het meten en wegen. Eén school had de zin uit de brief verwijderd waarin stond dat ouders mee mogen komen, omdat ze dat overdreven vonden. Een andere school had ouders via de weekbrief geïnformeerd en niet met een aparte brief. Ook hebben leerkrachten de kinderen tijdens een les geïnformeerd over de speciale gymles en het meten en wegen, zodat ze voorbereid waren. Bij de klas met speciaal onderwijs is er uitgebreider aandacht aan besteed, omdat een goede voorbereiding erg belangrijk is voor deze doelgroep.

Volgens de scholen verliepen de speciale gymlessen prima. Kinderen ondergingen het meten en wegen gewoon, sommigen vonden het ook wel leuk. Eén leerkracht gaf aan dat kinderen meer met gym bezig waren dan met het meten en wegen. Tijdens de speciale gymlessen spraken de leerkrachten niet met kinderen over hun lengte en gewicht. Scholen hebben geen reacties van ouders gekregen over het meten en wegen.

Scholen hebben een voorkeur voor de combinatie van speciale gymles met het meten en wegen boven dat dit los van elkaar gebeurt.

Redenen die zij hiervoor noemden, zijn:

- Je bent er dan in één keer vanaf.
- Kinderen hoeven niet één voor één uit de klas gehaald te worden en ze hoeven niet te wachten. Ze missen dus minder uitleg en er is minder 'gedoe'.
- Meten en wegen gebeurde gewoon, was niet 'een ding'.

Eén school gaf aan dat het meten en wegen alleen meerwaarde heeft als er ook een terugkoppeling naar school plaatsvindt, zodat zij er ook

iets mee kunnen doen. Scholen geven deze aanpak van meten en wegen het cijfer 8 (op een schaal van 1-10).

GGD-medewerkers

Tijdens de interviews gaven JGZ-assistenten aan dat het meten en wegen tijdens de speciale gymlessen goed is verlopen. Ze vonden het meten en wegen tijdens een speciale gymles leuk, omdat het spelenderwijs en daardoor een natuurlijke manier van meten en wegen is, er ligt geen nadruk op. Wel gaven ze aan dat het erg snel ging en dat er daardoor weinig of geen tijd was voor een praatje met de kinderen. Ook is het meten en wegen in een drukke gymzaal soms erg rommelig en chaotisch voor JGZ-assistenten. Ze beoordelen deze combinatie van meten en wegen met een speciale gymles gemiddeld met het cijfer 7,5 (op een schaal van 1-10).

JGZ-assistenten denken niet dat ze door de combinatie van meten en wegen met een speciale gymles meer of andere dingen signaleren bij kinderen, dan wanneer het niet gecombineerd is. Ze letten alleen op lengte en gewicht, zien de kinderen maar heel kort en mogen hen ook niets vragen. Om die redenen denken zij dan ook niet dat er door de combinatie met een speciale gymles nu méér gericht een vervolgactie door de verpleegkundige of arts gedaan kan worden. Tijdens het meten en wegen behandelen JGZ-assistenten kinderen met overgewicht hetzelfde als kinderen met een gezond gewicht. Bij Beweeg Wijs verwijzen zij de kinderen met bijzonderheden door naar de verpleegkundige of arts. Bij Fitklasse wordt er geen actie ondernomen bij bijzonderheden, omdat gegevens niet in KD+ genoteerd worden.

Bij Beweeg Wijs gaven de assistenten aan dat de verbinding met KD+ soms wegviel en dat de leerlingenlijst en KD+ soms op een andere manier waren weergegeven, dit kostte veel tijd. Soms moesten gegevens achteraf nog ingevuld worden in KD+, ook dit kostte veel tijd. Eén assistente gaf aan dat er een goede taakverdeling moet zijn: één assistente voert de metingen uit, de andere voert het in KD+ in. Het nadeel is dat degene die gegevens in KD+ invoert het kind nauwelijks heeft gezien en dat is soms lastig bij de beoordeling van de gegevens. Bij Fitklasse gaf de assistente aan dat het zonde is dat de gegevens niet in KD+ ingevoerd worden. Wanneer dit wel zou gebeuren, heeft zij extra tijd nodig om dit te doen, of er moet een extra assistente ingezet worden.

Zowel bij Beweeg Wijs als bij Fitklasse werd de afstemming over de planning gedaan door één JGZ-assistente van GGD NOG samen met een coördinator van een van de projecten (werkzaam bij Beweeg Wijs of Stichting Welzijn Lochem). Bij beide projecten verliepen deze contacten goed. Bij Beweeg Wijs zocht de JGZ-assistente andere assistenten die aanwezig konden zijn bij het meten en wegen, het was soms lastig om voldoende JGZ-assistenten te vinden.

De JGZ-assistenten gaven aan dat deze vorm van meten en wegen sneller is dan wanneer je kinderen één voor één uit de klas haalt. Dat komt ook doordat ze kinderen niets mogen vragen en doordat ze geen briefje met de gegevens meegeven. Ook hoeven kinderen alleen maar de schoenen uit te trekken en geen overige kleding.

Twee JGZ-assistenten gaven aan dat ze het prima vinden dat ouders alleen geïnformeerd worden bij bijzonderheden, omdat het tijd scheelt, het is duidelijk voor ouders en alle kinderen zijn op deze manier gelijk. De andere twee JGZ-assistenten konden hier niets over zeggen omdat ze nog maar kort in dienst waren bij de GGD. De assistente van Fitklasse noemde nogmaals dat ouders binnen dat project niet geïnformeerd zijn, omdat de GGD niet beschikt over de gegevens.

Drie JGZ-assistenten vonden dat ze voldoende en duidelijk geïnformeerd waren over de pilot. Eén JGZ-assistente gaf aan dat de instructies minimaal waren en dat voor haar niet duidelijk was wanneer een melding wel of niet nodig was. Hierbij moet wel vermeld worden dat deze assistente nog maar kort in dienst was bij de GGD.

Coördinatoren Beweeg Wijs en Fitklasse

Beide coördinatoren (werkzaam bij Beweeg Wijs en Stichting Welzijn Lochem) hebben de communicatie en organisatie met de GGD als prettig ervaren. De planning werd steeds met één JGZ-assistente afgestemd, de coördinatoren hadden daarbij de leiding omdat zij de contacten met school hadden. Voor de organisatie van de speciale gymlessen is men afhankelijk van de planning van scholen, daar moet bij aangesloten worden, ook door de GGD. De coördinator van Beweeg Wijs gaf aan dat het vervelend was dat het lang duurde voordat JGZ-assistenten bereid gevonden waren mee te werken, omdat afspraken met scholen dan niet definitief gemaakt kunnen worden. Binnen Fitklasse wilde Stichting Welzijn Lochem het meten en wegen eigenlijk zelf uitvoeren, maar op aanraden van de GGD en vanwege de privacy, is er toch voor gekozen om dit door de GGD te laten doen. Tijdens de speciale gymlessen waren de gymdocenten van Beweeg Wijs en Fitklasse niet bezig met het meten en wegen, en ze spraken er ook niet over met de kinderen. Gemiddeld gaven de coördinatoren het cijfer 8 (op een schaal van 1-10) aan deze pilot.

De coördinator van Beweeg Wijs gaf aan dat de combinatie van de speciale gymlessen met het meten en wegen ervoor zorgt dat dit op een laagdrempelige manier gebeurt. Andere voordelen zijn dat kinderen de klas niet uit hoeven en daardoor geen lestijd missen. Bovendien kost het niemand extra tijd denkt zij. Een nadeel is dat scholen Beweeg Wijs moeten inhuren voor de speciale gymlessen, waar het meten en wegen onderdeel van is, en dat kost geld.

Tijdens de speciale gymlessen van Fitklasse is benadrukt dat elk kind uniek is en dat je gegevens daarom niet met elkaar kunt vergelijken.

Het werd op een positieve manier gebracht. Fitklasse koppelt de resultaten van de testen terug aan scholen en adviseert om hier in de 10-minutengesprekken bij ouders op terug te komen. Bij overgewicht raden ze aan contact op te nemen met de jeugdarts, school legt dat dan bij de ouders. Verder zien ze vrij veel kinderen met ondergewicht,

maar daar wordt nu nog niets mee gedaan. Er moet nog bedacht worden wat er met die kinderen moet gebeuren. Of er een koppeling van gegevens met de GGD gemaakt kan worden, wordt nog bekeken in een gezamenlijk overleg tussen Stichting Welzijn Lochem en de GGD.

Tabel 4. Beleving van ouders met het meten en wegen in combinatie met Beweeg Wijs.

	Aantal ouders (%)
School	
Klein Borculo, Borculo	4 (8%)
Looschool, Zelhem	11 (22%)
Dorpsschool, Vorden	34 (69%)
Was uw kind aanwezig bij de gymles?	
Ja	27 (55%)
Nee	3 (6%)
Weet ik niet	19 (39%)
Wat vond uw kind van het meten en wegen? ¹	
Leuk	26% mee eens / 74% neutraal/ 0% mee oneens
Plezierig	26% mee eens / 67% neutraal/ 7% mee oneens
Wat vond u van de informatie in de brief die u via school kreeg? ²	
Duidelijk	44% mee eens / 47% neutraal/ 9% mee oneens
Volledig	33% mee eens / 54% neutraal/ 13% mee oneens
Wat vindt u ervan dat kinderen op school tijdens een gymles gemeten en gewogen worden? ³	
Makkelijk	44% mee eens / 39% neutraal/ 17% mee oneens
Prettig	39% mee eens / 41% neutraal/ 20% mee oneens
De GGD neemt contact op met ouders over de lengte en het gewicht van hun kind als er bijzonderheden zijn. Bij geen bijzonderheden krijgen ouders de lengte en het gewicht niet te horen. Wat vindt u hiervan? ³	
Het is goed dat er alleen contact is als er bijzonderheden zijn	54%
Ik wil altijd de lengte en het gewicht weten, ook als er geen bijzonderheden zijn	46%
Wat vindt u ervan als de GGD in de toekomst altijd de lengte en het gewicht van kinderen meet tijdens een gymles? ³	
Makkelijk	34% mee eens / 49% neutraal/ 17% mee oneens
Prettig	34% mee eens / 46% neutraal/ 20% mee oneens
Rapportcijfer ³	Gemiddeld 6,3 Range 1-9

¹ 27 ouders, waarvan het kind aanwezig was bij het meten en wegen, hebben deze vraag beantwoord

² 45 ouders hebben deze vraag beantwoord, van 4 ouders ontbreekt het antwoord

³ 41 ouders hebben deze vraag beantwoord, van 8 ouders ontbreekt het antwoord

3.4 Succes- en verbeterpunten

Succespunten die uit deze pilot naar voren zijn gekomen, zijn:

- Het meten en wegen is ingebed in een circuit van andere spelletjes of testen en vormt daardoor een natuurlijk onderdeel.
- Omdat het meten en wegen spelenderwijs gebeurt, is het laagdrempelig voor kinderen en ligt er geen nadruk op.
- Kinderen praten weinig met elkaar over hun lengte en gewicht, en veroordelen elkaar niet als ze er wel over praten.
- Scholen hebben weinig werk van deze vorm van meten en wegen en kinderen missen niets van de les, omdat ze niet één voor één uit de klas gehaald hoeven te worden.

Een aantal punten verdient nog aandacht:

- Hoewel het meten en wegen binnen de geplande tijd past, ligt er een behoorlijke tijdsdruk op de JGZ-assistenten. Er is daardoor weinig tijd voor een praatje met de kinderen, het invoeren van gegevens in KD+ lukt niet altijd direct en de beoordeling van de gegevens van het kind gebeurt vaak zonder dat de JGZ-assistente het kind voor zich ziet.
- Er waren regelmatig problemen met de verbinding met KD+, dit kostte veel tijd.
- De communicatie richting ouders kan verbeterd worden.
- Bij Fitklasse is niet aan ouders bekend gemaakt dat de GGD de metingen uitvoert. Daarnaast worden gegevens niet in KD+ ingevoerd en kunnen kinderen dus niet gevolgd worden.
- Er moet een kanttekening geplaatst worden bij de organisatie van het meten en wegen. Bij de huidige aanpak ligt de organisatie buiten de GGD, maar in handen van Beweeg Wijs of Fitklasse. Dit hoeft niet nadelig te zijn, maar moet wel in overweging genomen worden.

4 Conclusies & aanbevelingen

4.1 Conclusies

- In totaal zijn 148 kinderen gemeten en gewogen tijdens een speciale gymles, dat is een respons van 89%.
- Het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles is een speelse en laagdrempelige manier voor kinderen, er ligt geen nadruk op en ze lijken over het algemeen niet gespannen. Ook wordt er door kinderen weinig over hun gegevens gepraat en veroordelen ze elkaar niet. De vraag of het meten en wegen door kinderen nu als positiever wordt ervaren dan de 'oude manier', kan door deze evaluatie niet worden beantwoord.
- Ouders zijn matig tevreden over het meten en wegen (gemiddeld cijfer 6,3). Hoewel het merendeel de informatie duidelijk, en het meten en wegen makkelijk en prettig vindt, is er een aantal kritische geluiden te horen:
 - Niet alle ouders hebben van tevoren een brief ontvangen over het meten en wegen
 - Sommige ouders maken zich zorgen over de nadruk die komt te liggen op gewicht van jonge kinderen
 - Sommige ouders vinden het onnodig, omdat ze lengte en gewicht zelf in de gaten houden
 - Sommige ouders vinden het vervelend dat ze geen terugkoppeling krijgen
- Scholen zijn erg positief over de combinatie van een speciale gymles met meten en wegen, omdat ze dan in één keer klaar zijn, kinderen niets van de les missen, en er geen nadruk op het meten en wegen ligt.
- JGZ-assistenten vinden deze vorm van meten en wegen prettig, al ervaren ze wel tijdsdruk en is het vervelend dat de verbinding met KD+ vaak wegvalt. Ze geven aan dat ze door de koppeling met een speciale gymles *niet méér* of andere dingen dan lengte en gewicht signaleren.
- De samenwerking met de coördinatoren van Beweeg Wijs en Fitklasse is goed verlopen. De coördinatoren zijn erg positief over de pilot.

4.2 Aanbevelingen

- Een gecombineerde aanpak voor het meten en wegen met een speciale gymles is aan te bevelen, omdat er geen nadruk op het meten en wegen ligt, kinderen ontspannen zijn, er geen reacties van ouders komen, en scholen, JGZ-assistenten en coördinatoren er grotendeels positief tegenover staan.
- De communicatie richting ouders, voorafgaand aan het meten en wegen, kan verbeterd worden: beter toelichten
 - waarom en hoe vaak dit gedaan wordt,
 - wat er precies gaat gebeuren (welke metingen, door wie, privacy),
 - dat ouders aanwezig mogen zijn,
 - hoe dit moment zich verhoudt tot contactmomenten met de jeugdverpleegkundige en/of –arts
 - wat er met de gegevens gebeurt en hoe conclusies worden getrokken
 - wanneer ouders wel en niet geïnformeerd worden over de gegevens van hun kind

- Ouders zijn na afloop van het meten en wegen niet geïnformeerd en dit heeft niet tot klachten geleid. 4,6% van de ouders gaf echter aan wel graag geïnformeerd te willen worden. Overweeg daarom *wel* te communiceren over de lengte en het gewicht richting ouders, maar denk daarbij goed na over de formulering van conclusies.
- Verbeter de verbinding met KD+, want dat leidt tot tijdswinst en minder frustraties bij JGZ-assistenten.
- Informeer JGZ-assistenten goed over het meten en wegen in combinatie met een speciale gymles:
 - Spreek een duidelijke taakverdeling af: één JGZ-assistente voert de metingen uit en noteert dit op papier, de ander voert het in KD+ in en beoordeelt de gegevens.
 - Bespreek wat JGZ-assistenten wel en niet mogen in een gesprek naar kinderen toe, want veel JGZ-assistenten worstelen hier mee.
- Voer het meten en wegen tijdens Fitklasse niet uit, zolang gegevens niet in KD+ genoteerd worden. Op de huidige manier kunnen kinderen niet gevolgd worden.
- Overweeg de optie om resultaten terug te koppelen naar scholen en verbindt dit met het Gezonde School beleid, zodat zij er ook wat mee kunnen doen (is door één school genoemd).

Bijlagen

1 Bijlage: Observatieformulier

Hieronder staan de items van het observatieformulier dat gebruikt is bij Beweeg Wijs. Voor Fitklasse is een soortgelijk observatieformulier gebruikt, passend bij de opzet van die gymles.

A. Feitelijke informatie

- Naam observator / school
- Datum
- Namen docent Beweeg Wijs en JGZ-assistenten
- Aantal kinderen / groep / omschrijving groep
- Geplande en werkelijke tijd en duur
- Zijn docent en JGZ-assistenten op tijd klaar met voorbereiden voor de geplande starttijd
- Kwamen de kinderen op tijd voor de les

B. Locatie

- Bereikbaarheid locatie / ruimte / opstelling
- Geschiktheid voor meten en wegen
- Temperatuur / licht / aanwezige faciliteiten
- Sfeer
- Zijn er andere bezigheden

C. Verloop van het meten en wegen

- Toelichting bij elk onderdeel (welkom, uitleg, verloop meten en wegen, afronding)

D. Docent Beweeg Wijs les

- Hoe gaat docent om met kinderen
- Hoe verloopt communicatie
- Hoe gaat docent om met het meten en wegen

E. JGZ-assistente

- Hoe gaat JGZ-assistente om met kinderen
- Hoe verloopt communicatie
- Hoe gaat JGZ-assistente om met het meten en wegen (wat doet ze bij overgewicht, bij gespannen kinderen)
- Hoe worden gegevens geregistreerd
- Vaardigheden
- Hoe werken JGZ-assistenten samen

F. Kinderen

- Hoe stellen kinderen zich op t.o.v. Beweeg Wijs docent / JGZ-assistente
- Voelen kinderen zich op hun gemak / merk je iets van stigma of schaamte
- Wat vinden kinderen van het meten en wegen
- Waarderen kinderen het contact met de JGZ-assistente
- Stellen kinderen vragen
- Hoe reageren kinderen op elkaar na het meten en wegen

G. Overig

- Succesfactoren
- Belemmerende factoren
- Gegevens observator

2 Bijlage: Vragenlijst ouders (Beweeg Wijs)

Geachte ouder(s), verzorger(s),

De school van uw kind doet mee aan Beweegwijs. Daarom heeft de GGD uw kind onlangs gemeten en gewogen tijdens een gymles. Door middel van deze korte vragenlijst willen we graag weten hoe u deze werkwijze heeft ervaren.

1. Op welke school zit uw kind?
 - CBS 't Loo (Zelhem)
 - OBS De Dorpsschool (Vorden)
 - SO Klein Borculo (Borculo)

1. Was uw kind aanwezig bij het meten en wegen tijdens een gymles van Beweeg Wijs?
 - Ja
 - Nee
 - Weet ik niet

2. Wat vond uw kind van het meten en wegen? (*alleen indien 1 = ja*)
 - Leuk (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - Plezierig (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - *Opmerkingen*

3. Via de school heeft u een brief gekregen over het meten en wegen van uw kind tijdens een gymles. Wat vond u van de informatie in deze brief?
 - Duidelijk (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - Volledig (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - *Opmerkingen*

4. Wat vindt u ervan dat kinderen op school tijdens een gymles gemeten en gewogen worden?
 - Makkelijk (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - Prettig (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - *Opmerkingen*

5. De GGD neemt contact op met ouders over de lengte en het gewicht van hun kind als er bijzonderheden zijn. Bij geen bijzonderheden krijgen ouders de lengte en het gewicht niet te horen. Wat vindt u hiervan?
 - Het is goed dat er alleen contact is als er bijzonderheden zijn
 - Ik wil altijd de lengte en het gewicht weten, ook als er geen bijzonderheden zijn
 - *Opmerkingen*

6. Wat vindt u ervan als de GGD in de toekomst altijd de lengte en het gewicht van kinderen meet tijdens een gymles?
 - Makkelijk (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - Prettig (mee eens/neutraal/mee oneens)
 - *Opmerkingen*

7. Welk rapportcijfer geeft u aan het meten en wegen tijdens een gymles?
 - 1-10

8. Heeft u nog opmerkingen?

3 Bijlage: Itemlijst interview scholen

1. Uw school heeft meegedaan aan een pilot van de GGD waarbij het meten en wegen van kinderen binnen Beweegwijs plaatsvindt. Wat vond u hiervan?
 - a. Het idee is dat op deze manier minder nadruk op het meten en wegen komt te liggen, waardoor het niet zo'n ding wordt. Ook hopen we dat het stigma rondom overgewicht zo wat verminderd kan worden. Hoe kijkt u hier tegenaan? Heeft u hier iets van gemerkt? Denkt u dat dit een goede manier is?
 - b. De GGD vindt het belangrijk om overgewicht bij kinderen tijdig aan te pakken. Hoe belangrijk vindt u dat als school? Zijn jullie daar mee bezig?
2. Hoe bent u geïnformeerd over het meten & wegen binnen Beweegwijs?
 - a. Is dit via de GGD of via Beweegwijs gelopen?
 - b. Bent u geïnformeerd, of een van uw collega's?
3. Hoe vond u de informatie die u (van de GGD of Beweegwijs) kreeg?
4. Heeft u de ouders geïnformeerd over het meten en wegen binnen Beweegwijs? (*brief*)
5. Heeft u (of de leerkracht) de kinderen geïnformeerd over het meten en wegen?
6. Heeft u reacties van ouders, leerkracht of kinderen gehad over deze informatie (*brief*)?
 - a. Hoe hebben zij dit ervaren?
 - b. Kreeg u vragen en zo ja, waar gingen die over?
7. Heeft u (of de leerkracht) werk gehad op de dag dat meten en wegen plaatsvond binnen Beweegwijs? (bijv. regelen gymzaal)
8. Wat vindt u ervan als de GGD in de toekomst altijd lengte en gewicht van kinderen zou meten tijdens een gymles?
9. Hoe beoordeelt u het meten en wegen tijdens een gymles? (schaal 1-10)

4 Bijlage: Itemlijst interview GGD-medewerkers

Hieronder staan de items van het interview dat gebruikt is bij Beweeg Wijs. Voor Fitklasse is een soortgelijke itemlijst gebruikt, passend bij de opzet van die gymles.

1. In deze pilot is het meten en wegen gecombineerd met Beweegwijs. Wat vond je van deze manier?
 - a. Denk je dat je op deze manier meer/andere dingen signaleert dan op de oude manier?
2. Hoe verliep het meten en wegen tijdens de Beweegwijs-gymles zelf?
 - a. Denk je dat kinderen deze manier anders beleven dan de oude manier? Wat merk je hiervan bij kinderen?
3. Hoe verliep de invoer van gegevens in KD+ als je tijdens Beweegwijs meet en weegt?
 - a. Denk je dat er meer gericht een vervolgactie door verpleegkundige of arts gedaan kan worden, omdat er nu een koppeling is met Beweegwijs?
4. Wat heb je moeten organiseren voor het meten en wegen binnen Beweegwijs? (was dit heel anders dan in de oude situatie?)
 - a. Hoe was de afstemming met de school?
 - b. Hoe was de afstemming met de Beweegwijs docent?
5. Kost meten en wegen je evenveel tijd als in de oude situatie?
6. De GGD neemt contact op met ouders over de lengte en het gewicht van hun kind als er bijzonderheden zijn. Bij geen bijzonderheden krijgen ouders de lengte en het gewicht niet te horen. Wat vind je hiervan?
7. Hoe ben je geïnformeerd over de pilot?
 - a. Was je voldoende geïnformeerd?
 - b. Waren de instructies duidelijk? Wist je wat je moest doen?
8. Wat vind je succespunten, of de meerwaarde, van deze pilot?
9. Wat vind je belemmeringen, nadelen of verbeterpunten van deze pilot?
10. Wat vind je ervan als de GGD in de toekomst altijd lengte en gewicht van kinderen meet tijdens een gymles?
11. Hoe beoordeel je het meten en wegen tijdens een gymles? (schaal 1-10)

5 Bijlage: Itemlijst interview coördinatoren

Hieronder staan de items van het interview dat gebruikt is bij Beweeg Wijs. Voor Fitklasse is een soortgelijke itemlijst gebruikt, passend bij de opzet van die gymles.

1. De GGD heeft het meten en wegen nu gecombineerd met de gymles van Beweegwijs. Wat vond je hiervan? Hoe vond je dat het verliep?
 - a. Het idee is dat door deze combinatie er minder nadruk komt te liggen op het meten en wegen en dat het stigma rondom overgewicht verminderd kan worden. Hoe heb jij dit ervaren? Heb je er iets van gemerkt? Wat heb je hiervan bij kinderen gemerkt?
2. Hoe verliep de organisatie van deze combinatie van activiteiten? Wat heb jij moeten organiseren?
 - a. Hoe verliep de afstemming met de school en met de GGD?
 - b. Wat was lastig/makkelijk?
 - c. Was de informatie die je van de GGD kreeg duidelijk?
3. Hoe verliep de communicatie met de GGD over het meten en wegen?
4. Heb je nog reacties van ouders, leerkrachten of kinderen gehad n.a.v. de gymles van Beweegwijs? (met name over het meten en wegen)
5. Wat zou je ervan vinden als de GGD in de toekomst altijd lengte en gewicht van kinderen zou meten tijdens een gymles? Ligt de rol van het organiseren dan nog steeds bij jou? Wie moet dit doen?
 - a. Wat vind je voor- en nadelen van deze combinatie? (bijv. organisatie, tijd, tijdelijke financiering van projecten)
6. Hoe beoordeel je het meten en wegen tijdens een gymles? (1-10)

6 Bijlage: Brief van Beweeg Wijs voor ouders

Beweeg Wijs – sport- en beweegttestjes tijdens de gymles

Zoals u weet gaat onze school in januari / februari 2016 van start met het programma Leef Wijs. Dit is een aanvulling op het programma Beweeg Wijs, waar we al enkele jaren actief mee bezig zijn.

Leef Wijs wordt de komende twee jaar geïmplementeerd in samenwerking met de gemeente Berkelland, Beweeg Wijs en GGD Noord- en Oost-Gelderland. Het is onderdeel van het project "Achterhoek in Beweging: gezonde jeugd".

Alle leerlingen van onze school krijgen lessen over gezonde leefstijl. Wij vinden het namelijk belangrijk dat kinderen naast taal en rekenen ook hierover leren.

Bij een gezonde leefstijl denken we o.a. aan voeding, drinken, beweging, slapen, hygiëne en schermgebruik. Dit komt terug in het lesprogramma middels verschillende leuke en interactieve activiteiten. Wij zullen u als ouder hier regelmatig bij betrekken en uitnodigen voor verschillende activiteiten.

Bij de start van Leef Wijs gaan we met de leerlingen van groep 1 t/m 7 tijdens een gymles een aantal testjes uitvoeren. Het gaat hierbij om motoriek en BMI (de verhouding tussen gewicht en lichaamslengte). Naast de testjes zullen er leuke beweegactiviteiten worden uitgevoerd.

De resultaten van de testjes zijn uitgangspunt voor de Leef Wijs lessen en Beweeg Wijs op het plein.

De testjes worden uitgevoerd door Beweeg Wijs en de GGD. Mochten er bijzonderheden zijn, dan neemt de jeugdverpleegkundige GGD van onze school contact met u op.

De gymlessen vinden plaats op donderdag 4 februari (locatie gymzaal aanvullen) en dinsdag 9 februari op school. In onderstaand schema kunt u zien wanneer de gymlessen voor uw zoon of dochter is.

Donderdag 4 februari	09.00 - 09.45 uur	Groep 4
	09.45 - 10.30 uur	Groep 7
	10.55 - 11.40 uur	Groep 5
	12.30 - 13.15 uur	Groep 3
	13.15 - 14.15 uur	Groep 6
Dinsdag 9 februari	9.45 - 12.00 uur	Groep 1 en 2

Wij nodigen u op 4 februari van harte uit om hierbij aanwezig te zijn.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u vragen hebben of bezwaar hebben tegen deze gymlessen, dan kunt u contact opnemen met (contactpersoon/directie school).

Met vriendelijke groet,

Mede namens Beweeg Wijs en de GGD-NOG

....., directeur

7 Bijlage: Brief van Fitklasse voor ouders

Beste ouders van school...,

FITKLASSE: Hoe fit is jouw klas?!

Aankomende maandag, op 21 maart 2016, gaan de kinderen van groep 5 tot en met 8 in de gymles mee doen aan Fitklasse. Fitklasse wordt georganiseerd door de Sportcoach en het JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) van Stichting Welzijn Lochem. Zij doen dat bij verschillende basisscholen in de gehele gemeente Lochem.

Bij Fitklasse gaan kinderen verschillende testonderdelen doen op het gebied van lenigheid, kracht, coördinatie en conditie. We gebruiken hiervoor de Eurofittest. Voor alle onderdelen zijn normeringen bekend voor jongens en meisjes van dezelfde leeftijd als uw kind. Zo kunnen we zien hoe fit uw kind en de klas is. Als het een succes wordt willen we kijken of we de test jaarlijks kunnen herhalen, zo kunnen we de fitheid van elke klas in de gaten blijven houden.

De gegevens per leerling worden voor de school en ouders beschikbaar gesteld. Uw kind krijgt na afloop een formulier mee naar huis. Verder worden de gegevens anoniem bewaard voor de volgende schooljaren. Hiervoor werkt Stichting Welzijn Lochem samen met het lectoraat Gezondheid en Bewegen van de Saxion Hogeschool.

Mocht u nog vragen hebben over de test, neem dan contact op met de buurtsportcoach: K.Damhuis@WelzijnLochem.nl of telefoonnummer 06-45837294.

Met vriendelijke groet,

Het Fitklasse team

Kees Damhuis
Sportcoach

Corrie De Zwaan
JOGG regisseur
c.dezwaan@welzijnlochem.nl
Telefoonnummer: 06-33181100

Beleidsmakers in de Volksgezondheid staan voor de lastige opdracht om bij afnemende financiële ruimte antwoorden te vinden voor toenemende gezondheidsproblemen onder de bevolking. Dat vraagt om ingrijpende en verantwoorde keuzes.

Het Evaluatiebureau Publieke gezondheid is specialist in het verkrijgen van praktische informatie over interventies in de publieke gezondheid. Het Evaluatiebureau biedt beleidsmakers handvatten waarmee zij ingrijpende keuzes op verantwoorde wijze kunnen maken. Dat doen we in alle gevallen praktisch, verbazingwekkend betaalbaar, en met academisch gestoelde kennis. Zo maken we beleidsmakers sterker.

Evaluatiebureau Publieke Gezondheid
Postbus 3
7200 AA Zutphen
088 - 443 37 05
info@evaluatiebureau.nl
www.evaluatiebureau.nl

Initiatief van:

Partners:

© Evaluatiebureau Publieke Gezondheid – juli 2016
Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van bronvermelding.